

Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinde Başarıyı Etkileyen Risk Faktörleri

Risk Factors Affecting Success in Duzce University Medical Faculty Students

Mehmet Ali SUNGUR^{1*}, Handan ANKARALI², Şengül CANGÜR¹, Safinaz ATAÖĞLU³

¹Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyoistatistik ve Tıbbi Bilişim AD, Düzce
²Medeniyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyoistatistik ve Tıp Bilişimi AD, İstanbul
³Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon AD, Düzce

ÖZ

Amaç: Yüksek çalışma performansı gerektiren tıp eğitiminde başarıyı etkileyen çok sayıda faktör mevcut olabilir. Bu araştırmanın amacı, Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinde cinsiyet, yatay geçişle gelme ve yabancı uyruklu olmanın başarı üzerine etkisini incelemektir.

Gereç ve Yöntemler: Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesinde, 2014-2015 eğitim-öğretim yılında ilk üç sınıfta eğitime devam eden 365 ve 2015-2016 eğitim-öğretim yılında 400 öğrencinin notları incelenmiştir. Birey bazında incelenen öğrenci sayısı 505 olup 217'si erkek ve 288'i kızdır.

Bulgular: Dönem sonunda başarılı olarak bir üst sınıfa geçme oranları genel olarak kız öğrencilerde (%95,0) erkek öğrencilere (%86,5) göre anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur. Yatay geçişle gelen öğrencilerde başarı oranı (%74,2), ilk yerleştirmeye Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne yerleşen öğrencilere (%92,2) kıyasla daha düşük çıkmıştır. Yabancı uyruklu öğrencilerde ise bu fark daha da artmış ve başarı oranı %39,5 olmuştur.

Sonuç: Genel başarı oranının oldukça iyi düzeyde olduğu Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde ilk üç yıllık süreçte, kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha başarılı, yatay geçiş yapan öğrencilerde beklenenin aksine başarı oranının daha düşük ve yabancı uyruklu öğrencilerin başarı oranının ciddi manada düşük olduğu görülmüştür. Bu çalışmada incelenen yabancı uyruklu olmanın ciddi, yatay geçişle üniversite değiştirmenin orta ve erkek cinsiyetin ise düşük düzeyde de olsa tıp eğitiminde başarıyı olumsuz etkileyen risk faktörleri olduğu saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: Düzce tıp fakültesi; başarı; risk faktörleri.

ABSTRACT

Aim: There may be a number of factors affecting success in medical education which require high study performance. The aim of this research is to examine the effect of gender, inter-university transfer, and foreign nationality on the success of the students at Duzce University Medical Faculty.

Material and Methods: A total of 365 students in 2014-2015 academic year and 400 students in 2015-2016 academic years which are being trained in the first three classes at Duzce University Medical Faculty were examined. The number of students studied on an individual basis is 505, which of them 217 are male and 288 are female.

Results: The general rate of successfully exceed the upper classes at the end of the term was found significantly higher in female students (95.0%) than male students (86.5%). The success rate (74.2%) was lower in the students who were transferred inter-university, compared to the students who settled to Duzce University Medical Faculty (92.2%) in first class. For the foreign students, this difference increased and the success rate was 39.5%.

Conclusion: It was seen that female students were more successful than male students, the success rate of students transferred inter-university was lower contrary to expectations, and the success rate of foreign students was seriously lower in the first three years at the Duzce University Faculty of Medicine where the overall success rate was at a fairly good level. It was determined that, these are the risk factors negatively affected the success of the medical education at a serious level for foreign students, a middle level for inter-university transfer, and a low level for males, investigated in this study.

Keywords: Duzce medical school; success; risk factors.

GİRİŞ

Doğası gereği nispeten zor olan, uzun ve yorucu bir eğitimle birlikte daha çok çalışmayı gerektiren tıp eğitimi için başarı performansının yüksek olması gerekmektedir. Altı yıllık bir süreç alan tıp eğitiminin ilk üç yıllık kısmı teorik eğitimden oluşmaktadır. Ders kurulu esasına dayalı olarak teorik eğitim-öğretim yapılan Dönem I ve Dönem II temel tıp bilimleri derslerinden oluşurken, Dönem III ise kliniğe geçiş aşaması olarak görülmekte ve bu süreç klinik bilimler olarak da adlandırılabilen cerrahi tıp bilimleri ve dahili tıp bilimleri derslerinden oluşmaktadır (1,2).

Genel olarak başarıyı etkileyen olumlu ve olumsuz faktörler, elbette tıp eğitimindeki başarı üzerinde de benzer şekilde önem arz eder. Eğitim-öğretimin her aşamasında cinsiyet başarıyı etkileyen bir faktör olarak ortaya çıkmaktadır. Elbette cinsiyeti yalnız bir faktör olarak ele almak yerine, sosyo-ekonomik ve kültürel düzey, bölgesel özellikler vb. farklılıkların dikkate alınarak karmaşık ilişkilerin incelenmesi daha doğru sonuçlar verecektir. Temel olarak cinsiyete odaklanıldığında, cinsiyetler arasındaki başarı farkında öne çıkan özellik kızların okuma yeteneğinde daha avantajlı olmasıdır. Kızların okumayı daha çok sevmesi, daha çok okuması genel olarak tüm ülkelerde benzer şekilde ortaya çıkmaktadır. Cinsiyetin başarıya etkisi ilk olarak, orta öğretim düzeyinden başlayarak erkeklerde derse girmeme ve dersi tekrar alma konularının daha fazla görülmesi şeklinde ortaya çıkmaktadır. Buna paralel olarak yükseköğrenime geçiş aşamasında da kızlar daha çok ön plana çıkmaktadır. Genel olarak ülke politikaları, cinsiyet eşitliği yönünde olmakla birlikte, özellikle yükseköğretim kurumlarında akademik alandaki kadın sayısı henüz çok da yüksek seviyelerde değildir.

OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) ülkelerinde genel olarak üniversite mezunlarının %58'i kadıncın %42'si erkek olup Türkiye'de ise üniversite mezunlarında kadın oranı henüz %50 seviyelerine ulaşmıştır. Kadınlar sağlık, eğitim ve sosyal alanlarda erkeklere göre çoğunluğu oluşturmaktadır. OECD ülkelerinde üniversite tercihlerinde kızların %16'sı sağlık alanını tercih ederken erkekler de bu oran %7'dir. Türkiye'de ise sağlık alanında üniversite eğitimi alma eğilimi erkeklerde de kızlara benzer oranlardadır (3-6).

Eğitime daha fazla erişim ve daha kaliteli eğitim alma düşüncesi, ülkeler arası göç hareketlerinin nedenlerinden biri olarak ortaya çıkmakta ve uluslararası öğrenci hareketliliği artmaktadır (7-9). Uluslararası öğrenci hareketliliği, ülkeler arasındaki karşılıklı kültür anlaşmaları ve üniversiteler tarafından belirlenen kriterlere bağlı olarak gerçekleşmektedir. Türkiye'de öğrenci kabulü YÖK tarafından 2010 yılında kabul edilmiş olan ve son olarak 2014 yılında güncellenen "Yurtdışından Öğrenci Kabulüne İlişkin Esaslar" doğrultusunda yapılmaktadır (10). Düzce Üniversitesi'nde de bu esaslara dayalı olarak her yıl çeşitli fakülte ve yüksekokullara yabancı uyruklu öğrenci kabul edilmektedir. Eğitim-öğretim için başka ülkelere giden öğrenciler, sadece eğitim-öğretimle ilgili değil, bunun dışında da akademik, sosyal, kültürel vb. açıdan birçok sorunla karşılaşmaktadır. Yabancı uyruklu öğrencilerin yaşadıkları en önemli sorunun dil yetersizliği ve buna bağlı olarak ortaya çıkan akademik faaliyetlerdeki sıkıntı ve başarısızlıklar olduğu farklı ülkelerde yapılan birçok çalışmada gösterilmiştir (7,11-18).

Bu araştırmanın amacı, Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin 2014-2015 ve 2015-2016 Eğitim-Öğretim yıllarındaki Dönem I, Dönem II ve Dönem III sınav sonuçlarının incelenmesi ve cinsiyet, yatay geçişle gelme ve yabancı uyruklu olmanın başarıya etkisinin araştırılmasıdır.

GEREÇ VE YÖNTEMLER

Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesinde, 2014-2015 ve 2015-2016 Eğitim-Öğretim yıllarında, Dönem I, Dönem II ve Dönem III olarak eğitim-öğretimine devam eden öğrencilerin devam durumları, sınav sonuçları, dönem sonu başarı durumları, cinsiyetleri, yatay geçiş durumları ve yabancı uyruklu olup

olmadıkları incelenmiştir. Verilerin temini için Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlığından yazılı izin alınmıştır. Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesine eğitim-öğretim yılı başında Dönem I, Dönem II ve Dönem III sınıflarında kayıtlı bulunan toplam öğrenci sayıları, 2014-2015 Eğitim-Öğretim yılında 365 ve 2015-2016 Eğitim-Öğretim yılında 400 öğrencidir. Bu çalışmada birey bazında incelenen öğrenci sayısı 505 olup 2014-2015 eğitim-öğretim yılında başarılı olarak bir üst sınıfa geçen ya da başarısız olarak aynı sınıfa tekrar eden öğrenciler, 2015-2016 eğitim-öğretim yılında da ilgili oldukları sınıfta değerlendirilmiştir. 2014-2015 eğitim-öğretim yılında yatay geçişle gelen öğrenci sayısı Dönem II için 7 öğrenci ve Dönem III için 5 öğrenci olmak üzere toplam 12 öğrencidir. 2015-2016 eğitim-öğretim yılında yatay geçişle gelen öğrenci sayısı Dönem II için 5 öğrenci ve Dönem III için 4 öğrenci olmak üzere toplam 9 öğrencidir. Ayrıca 2013-2014 eğitim-öğretim yılında Dönem III öğrencisi olarak yatay geçişle gelen ve başarısız oldukları için 2014-2015 eğitim-öğretim yılında tekrar Dönem III öğrencisi olan 3 öğrenci daha bulunmaktadır.

Çalışmada incelenen süreç içerisinde, 2014-2015 ve 2015-2016 eğitim-öğretim yılları itibarıyla Dönem I, Dönem II veya Dönem III öğrencilerinin cinsiyetleri 217 erkek ve 288 kız şeklindedir. Yabancı uyruklu öğrenci sayısı ise 2014-2015 eğitim-öğretim yılında genel olarak Dönem I için 12 ve Dönem II için 4 olmak üzere toplam 16 öğrencidir. 2015-2016 eğitim-öğretim yılında ise Dönem I için yeni 5 öğrencinin, Dönem II ve Dönem III için de hem yatay geçişle gelen hem de yabancı uyruklu olan birer öğrencinin daha eklenmesiyle toplam 23 öğrencidir.

Ders kurulu sınavları dışında, dönem sonunda tüm sınıflar için bir dönem sonu ve bir bütünleme olmak üzere yapılması muhtemel iki sınav daha vardır. Öğrencilerin ders kurulları not ortalamasının 80 ve üzerinde olmasıyla başarılı sayılma ve dönem sonu sınavı sonrasında geçme notlarına göre başarılı olup olmama durumlarına bağlı olarak bütünleme sınavlarının yapılmasına gerek olup olmayacağı değişkenlik göstermektedir. Bütünleme sınavı yapılması durumunda yapılacak toplam sınav sayıları Dönem I için 6, Dönem II için 8 ve Dönem III için 11 sınava kadar çıkabilmektedir. Bu çalışmada, 2014-2015 ve 2015-2016 Eğitim-Öğretim yıllarında, Dönem I için 12, Dönem II için 16 ve Dönem III için 22 olmak üzere toplam 50 sınav sonucu incelenmiştir.

İstatistiksel Analiz

Araştırmadan elde edilen veriler, sürekli değişkenler için ortalama±standart sapma, kategorik değişkenler için frekans ve yüzde şeklinde özetlenmiştir. Öğrencilerin notlarının cinsiyet, yatay geçiş ve yabancı uyruklu olma durumuna göre karşılaştırılmasında, verilerin normal dağılım gösterip göstermemesine bağlı olarak Independent Samples t test veya Mann-Whitney U test, kategorik değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesi amacıyla ise Pearson Chi-square veya Fisher's Exact testleri kullanılmıştır. İstatistik analizler SPSS v.22 paket programı ile yapılmış ve anlamlılık düzeyi 0,05 olarak dikkate alınmıştır.

BULGULAR

2014-2015 eğitim-öğretim yılı başlangıcı itibarıyla 139 öğrenci Dönem I, 129 öğrenci Dönem II ve 97 öğrenci Dönem III olmak üzere toplam 365 öğrenci eğitim-öğretime başlamış olup Dönem I'de 4, Dönem II'de 3 ve Dönem III'te 3 olmak üzere toplam 10 öğrenci eğitim-öğretime devam etmemiştir. 2015-2016 eğitim-öğretim yılı başlangıcı itibarıyla ise 144 öğrenci Dönem I, 136 öğrenci Dönem II ve 119 öğrenci Dönem III olmak üzere toplam 400 öğrenci eğitim-öğretime başlamıştır. Bu dönemde ise eğitim-öğretime devam etmeyenlerin sayısı Dönem I'de 1, Dönem II'de 4 ve Dönem III'te 2 olmak üzere toplam 7 öğrencidir. Eğitim-öğretime devam eden öğrenci sayıları, 2014-2015 eğitim-öğretim yılında 355 ve 2015-2016 eğitim-öğretim yılında 393 olmuştur. 2014-2015 eğitim-öğretim yılı genelinde 139 (%39,2) erkek öğrenci ve 216 (%60,8) kız öğrenci varken, 2015-2016 eğitim-öğretim yılı genelinde 172 (%43,8) erkek öğrenci ve 221 (%56,2) kız öğrenci bulunmaktadır.

Cinsiyet

Başarılı olma oranının genel olarak 2014-2015 Eğitim-Öğretim yılında tüm sınıflar için erkeklerde %90,6 ve kızlarda %96,3 iken, 2015-2016 Eğitim-Öğretim yılında ise erkeklerde %83,1 ve kızlarda %93,7 olduğu görülmüştür. Hem 2014-2015 (p=0,028) hem de 2015-2016 (p=0,001) eğitim-öğretim yılında kız öğrencilerin başarı oranı erkek öğrencilere göre daha yüksektir. Her bir dönem için eğitim-öğretim yılları ve cinsiyetlere göre başarı oranları ayrı ayrı Tablo 1'de verilmiştir.

2014-2015 Eğitim-Öğretim yılında Dönem I'de kızların başarı oranının erkeklerle göre daha yüksek olduğu (p=0,012), Dönem II'de ise başarı oranının istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği (p=0,734) görülmüş, Dönem III'te ise tüm öğrenciler başarılı olduğundan karşılaştırma yapılamamıştır. 2015-2016 Eğitim-Öğretim yılında Dönem I'de başarı oranının cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği (p=0,309), buna karşın hem Dönem II'de (p=0,004) hem de Dönem III'te (p=0,041) kızların başarı oranının erkeklerle göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Başarı oranının yıllara göre farklı olup olmadığı incelendiğinde; Dönem I için hem erkek öğrencilerin (p=0,931) hem de kız öğrencilerin (p=0,149) başarılı olma oranlarının yıllara göre değişmediği görülmüştür. Dönem II için kız öğrencilerde başarılı olma oranı yine yıllara göre değişiklik göstermezken (p=0,512), erkek öğrencilerde ise 2015-2016 eğitim-öğretim yılındaki başarı oranının 2014-2015 eğitim-öğretim yılındaki başarı oranına göre anlamlı şekilde düştüğü görülmüştür (p=0,014). Dönem III için erkek öğrencilerin başarılı olma oranlarının yıllara göre değişmediği (p=0,497), kız öğrencilerde ise her iki eğitim-öğretim yılında da tüm öğrencilerin başarılı olduğu görülmüştür. Tüm dönemler genel olarak dikkate alındığında, 2015-2016 eğitim-öğretim yılındaki başarı oranının 2014-2015 eğitim-öğretim yılındaki başarı oranına hem erkeklerde (p=0,066) hem de kızlarda (p=0,209) benzer şekilde ortaya çıktığı görülmüştür.

Tablo 1. Kız ve erkek öğrencilerde başarı oranları

Dönem	Erkek	Kız	p	
I	2014 (n=135)	51/60 (85,0)	73/75 (97,3)	0,012
	2015 (n=143)	65/76 (85,5)	61/67 (91,0)	0,309
	p	0,931	0,149	
II	2014 (n=126)	39/43 (90,7)	77/83 (92,8)	0,734
	2015 (n=133)	38/54 (70,4)	71/79 (89,9)	0,004
	p	0,014	0,512	
III	2014 (n=94)	36/36 (100)	58/58 (100)	---
	2015 (n=117)	40/42 (95,2)	75/75 (100)	0,041
	p	0,497	---	
Genel	2014 (n=355)	126/139 (90,6)	208/216 (96,3)	0,028
	2015 (n=393)	143/172 (83,1)	207/221 (93,7)	0,001
	p	0,066	0,209	

Dönem sonu geçme notları karşılaştırıldığında, genel olarak kız öğrencilerin not ortalamasının (71,50±11,09) erkek öğrencilerden (63,95±13,82) daha yüksek olduğu görülmektedir (p<0,001). Öğrencilerin sınav türü ve cinsiyetlerine göre ayrılmış not ortalamaları, hem 2014-2015 ve hem de 2015-2016 Eğitim-Öğretim yılları için ayrı şekilde, Dönem I, Dönem II ve Dönem III için sırasıyla Tablo 2, Tablo 3 ve Tablo 4'te verilmiştir. Dönem I notları incelendiğinde, kız öğrencilerle erkek öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık olması durumunda, hep kız öğrencilerin notunun daha yüksek olduğu görülmüştür (Tablo 2). Aynı durum Dönem II için de söz konusu olup, bu durum 2014-2015 ve 2015-2016 eğitim-öğretim yıllarında benzer şekilde ortaya çıkmıştır (Tablo 3). Dönem III öğrencileri için de kız ve erkek öğrenciler arasındaki not ortalaması farkı, gerek 2014-2015 ve gerekse 2015-2016 eğitim-öğretim yıllarında, notlar arasında anlamlı bir farklılık olması durumunda, hep kız öğrencilerin notunun daha yüksek olduğu görülmüştür (Tablo 4).

Tablo 2. Kız ve erkek dönem I öğrencilerinin not ortalamaları

	Dönem I					
	2014			2015		
	Erkek	Kız	p	Erkek	Kız	p
Kurul Ortalama	(n=60) 61,65±17,11	(n=75) 71,20±12,70	<0,001	(n=76) 62,22±13,64	(n=67) 70,42±15,84	0,001
Dönem Sonu	(n=49) 60,43±9,16	(n=48) 63,88±8,56	0,059	(n=65) 59,54±12,11	(n=41) 65,17±10,57	0,016
Bütünleme	(n=13) 66,77±10,85	(n=12) 62,17±6,19	0,211	(n=26) 54,50±22,13	(n=11) 48,36±27,11	0,476
Geçme Notu	(n=60) 61,48±18,81	(n=75) 72,10±11,21	<0,001	(n=76) 62,72±13,69	(n=67) 70,43±15,78	0,002

Tablo 3. Kız ve erkek dönem II öğrencilerinin not ortalamaları

	Dönem II					
	2014			2015		
	Erkek	Kız	p	Erkek	Kız	p
Kurul Ortalama	(n=43) 66,78±15,07	(n=83) 70,91±11,17	0,085	(n=54) 60,31±16,69	(n=78) 69,60±11,90	0,001
Dönem Sonu	(n=33) 60,06±12,09	(n=60) 61,72±7,56	0,479	(n=41) 59,59±16,47	(n=58) 61,67±9,06	0,464
Bütünleme	(n=6) 63,50±18,99	(n=17) 64,18±4,72	0,934	(n=22) 43,05±14,40	(n=14) 56,64±12,59	0,035
Geçme Notu	(n=43) 66,21±16,08	(n=83) 70,63±10,12	0,062	(n=54) 59,18±16,69	(n=79) 69,18±12,22	0,001

Tablo 4. Kız ve erkek dönem III öğrencilerinin not ortalamaları

	Dönem III					
	2014		p	2015		p
	Erkek	Kız		Erkek	Kız	
Kurul Ortalama	(n=36) 68,17±6,93	(n=58) 74,30±8,37	<0,001	(n=42) 68,01±11,13	(n=75) 72,90±9,16	0,012
Dönem Sonu	(n=34) 67,18±6,36	(n=38) 66,37±4,76	0,541	(n=32) 65,38±6,05	(n=53) 66,68±5,61	0,316
Bütünleme	(n=2) 84,50±2,12	(n=1) 83,00	---	(n=8) 50,50±12,57	(n=4) 72,00±5,83	0,109
Geçme Notu	(n=36) 69,01±5,93	(n=58) 73,81±8,50	0,002	(n=42) 69,14±9,71	(n=75) 72,84±8,70	0,036

Yatay Geçiş

Yatay geçişle gelecek eğitim-öğretimine Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesinde devam etme sayısı 2014-2015 eğitim-öğretim yılında 7 Dönem II ve 8 Dönem III olmak üzere 15, 2015-2016 eğitim-öğretim yılı genelinde 7 Dönem II ve 9 Dönem III olmak üzere 16 şeklindedir. Bu öğrencilerden başarılı olanların sayısı genel olarak 2014-2015 eğitim-öğretim yılında 13 (%86,7) iken 2015-2016 eğitim-öğretim yılında ise 10 (%62,5) öğrenci başarılı olmuştur. 2014-2015 eğitim-öğretim yılında yatay geçişle gelenlerle (%86,7) ilk yerleştirme olanların (%94,4) başarı oranları arasında anlamlı bir farklılık yokken (p=0,220), 2015-2016 eğitim-öğretim yılında yatay geçişle gelenlerin (%62,5) ilk yerleştirme olanlara (%90,2) göre başarı oranı daha düşüktür (p=0,004). Her bir dönem için eğitim-öğretim yılları ve yatay geçiş durumuna göre başarı oranları ayrı ayrı Tablo 5'te verilmiştir.

Yatay geçiş yapan öğrenciler için ara sınıflarda karşılaştırmalar yapılabildiğinden Dönem I için 2014-2015 ve 2015-2016 eğitim-öğretim yıllarında, ayrıca öğrencilerin tamamı başarılı olduğundan Dönem III için 2014-2015 eğitim-öğretim yılında karşılaştırma bulunmamaktadır. Bunun dışında kalan mümkün tüm karşılaştırmalarda yatay geçişle gelen öğrencilerde başarılı olarak bir üst sınıfa geçme oranı anlamlı şekilde düşük çıkmıştır. Dönem II için hem 2014-2015 eğitim-öğretim yılında (p=0,038) hem de 2015-2016 eğitim-öğretim yılında (p=0,020), Dönem III için de 2015-2016 eğitim-öğretim yılında (p=0,005) yatay geçişle gelen öğrencilerin başarı oranı ilk yerleştirme olan öğrencilere göre daha düşüktür.

Başarı oranının yıllara göre farklı olup olmadığı incelendiğinde; yine Dönem I için yatay geçiş söz konusu olmadığından bu öğrencilere ilişkin karşılaştırma bulunmamakta, ilk yerleştirme

olan öğrencilerde ise 2014-2015 ve 2015-2016 eğitim-öğretim yılları arasında başarı oranı bakımından anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır (p=0,300). Dönem II için yatay geçişle gelen öğrencilerin başarı oranları her iki yıl için de benzerken (p=0,592) ilk yerleştirme olan öğrencilerin başarılı olma oranlarının 2015-2016 eğitim-öğretim yılında anlamlı şekilde düştüğü (p=0,024) görülmüştür. Dönem III için yatay geçişle gelen öğrencilerin başarılı olma oranlarının yıllara göre değişmediği (p=0,471), ilk yerleştirme olan öğrencilerde ise her iki eğitim-öğretim yılında da tüm öğrencilerin başarılı olduğu görülmüştür. Tüm dönemler genel olarak dikkate alındığında, yatay geçişle gelen öğrencilerin başarı oranları her iki yıl için de benzerken (p=0,220) ilk yerleştirme olan öğrencilerin başarılı olma oranlarının 2015-2016 eğitim-öğretim yılında anlamlı şekilde düştüğü (p=0,035) görülmüştür.

Yabancı Uyrak

Yabancı uyruklu olup eğitim-öğretimine Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesinde devam eden öğrenci sayısı 2014-2015 eğitim-öğretim yılında 11 Dönem I ve 4 Dönem II olmak üzere 15, 2015-2016 eğitim-öğretim yılı genelinde 14 Dönem I, 4 Dönem II ve 5 Dönem III olmak üzere toplam 23 kişidir. Bu öğrencilerden başarılı olanların sayısı genel olarak 2014-2015 eğitim-öğretim yılında 7 (%46,7) iken 2015-2016 eğitim-öğretim yılında ise 8 (%34,8) öğrenci başarılı olmuştur. Yabancı uyruklu öğrencilerle Türk uyruklu öğrencilerin başarı oranları arasında hem 2014-2015 eğitim-öğretim yılında (p<0,001) hem de 2015-2016 eğitim-öğretim yılında (p<0,001) anlamlı bir farklılık vardır. Her iki eğitim-öğretim yılında da yabancı uyruklu öğrencilerde başarı oranı anlamlı şekilde düşüktür. Her bir dönem için eğitim-öğretim yılları ve yabancı uyruklu olma durumuna göre başarı oranları ayrı ayrı Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 5. Yatay geçiş ve ilk yerleştirmeye gelenlerde başarı oranları

	Yatay Geçiş	İlk Yerleşme	p
I	2014 (n=135)	124/135 (91,9)	---
	2015 (n=143)	126/143 (88,1)	---
	p	---	0,300
II	2014 (n=126)	5/7 (71,4)	0,038
	2015 (n=133)	3/7 (42,9)	0,020
	p	0,592	0,024
III	2014 (n=94)	8/8 (100)	---
	2015 (n=117)	7/9 (77,8)	0,005
	p	0,471	---
Genel	2014 (n=355)	13/15 (86,7)	0,220
	2015 (n=393)	10/16 (62,5)	0,004
	p	0,220	0,035

Tablo 6. Türk ve yabancı uyruklu öğrencilerde başarı oranları

	Yabancı Uyr	Türk Uyr.	p
I	2014 (n=135)	3/11 (27,3)	121/124 (97,6)
	2015 (n=143)	3/14 (21,4)	123/129 (95,3)
	p	0,734	0,501
II	2014 (n=126)	4/4 (100)	112/122 (91,8)
	2015 (n=133)	0/4 (0,0)	109/129 (84,5)
	p	0,029	0,074
III	2014 (n=94)	---	94/94 (100)
	2015 (n=117)	5/5 (100)	110/112 (98,2)
	p	---	0,501
Genel	2014 (n=355)	7/15 (46,7)	208/216 (96,3)
	2015 (n=393)	8/23 (34,8)	207/221 (93,7)
	p	0,464	0,209

2014-2015 Eğitim-Öğretim yılında Dönem I'de yabancı uyruklu öğrencilerde başarı oranının Türk uyruklu öğrencilere göre daha düşük olduğu ($p<0,001$) görülmüştür, Dönem II'de aralarındaki anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,412$). Dönem III'te ise 2014-2015 eğitim-öğretim yılında hiç yabancı uyruklu öğrenci bulunmadığından karşılaştırma yapılamamıştır. 2015-2016 Eğitim-Öğretim yılında yabancı uyruklu öğrencilerde başarı oranının hem Dönem I'de ($p<0,001$) hem de Dönem II'de ($p<0,001$) Türk uyruklu öğrencilere göre daha düşük olduğu, Dönem III'te ise aralarında anlamlı bir farklılık olmadığı ($p=0,675$) görülmüştür.

Başarı oranının yıllara göre farklı olup olmadığı incelendiğinde; Dönem I için hem yabancı uyruklu öğrencilerin ($p=0,734$) hem de Türk uyruklu öğrencilerin ($p=0,501$) başarılı olma oranlarının yıllara göre değişmediği görülmüştür. Dönem II için Türk uyruklu öğrencilerde başarılı olma oranı yine yıllara göre değişiklik göstermezken ($p=0,074$), yabancı uyruklu öğrencilerde ise 2015-2016 eğitim-öğretim yılındaki başarı oranının 2014-2015 eğitim-öğretim yılındaki başarı oranına göre anlamlı şekilde düştüğü görülmüştür ($p=0,029$). Dönem III için 2014-2015 eğitim-öğretim yılında yabancı uyruklu öğrenci yokken, 2015-2016 eğitim-öğretim yılındaki 5 yabancı uyruklu öğrencinin hepsi başarılı olmuştur. Tüm dönemler için genel olarak bakıldığında, hem yabancı uyruklu öğrencilerin ($p=0,464$) hem de Türk uyruklu öğrencilerin ($p=0,209$) başarılı olma oranlarının yıllara göre değişmediği görülmüştür.

TARTIŞMA

Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesinde ilk üç sınıfta eğitim-öğretime devam eden öğrencilerde genel olarak kız/erkek oranının 3/2 olduğu, gerek 2014-2015 ve gerekse 2015-2016 eğitim-öğretim yıllarında genel olarak kız öğrencilerin erkek öğrencilere kıyasla daha başarılı olduğu görülmektedir. Genel olarak kızların düzen ve kurallara uygun hareket anlayışının daha fazla olduğu düşüncesi ve tıp fakültesi gibi zor ve bütünlük bir eğitim-öğretim sisteminin de düzenli ve prensipli çalışmayı gerektirdiği gerçeği dikkate alınır, kızların daha başarılı olmaları bu özelliklerinin bir sonucu olabilir. Bunun yanında, kız çocuklarının daha uysal ve ağırbaşlı, erkek çocuklarının ise daha çok dışa dönük, sertlik ve güç öğelerini içeren tarzda yetiştirildikleri gerçeği düşünülürken, kızların eğitim-öğretim sistemine daha yatkın olmaları doğal bir sonuç olarak ortaya çıkmaktadır. Diğer taraftan, kızlar için erkeklerle eşit olduklarını kanıtlamak, hatta üstün olmak için çabalamak açısından da eğitim-öğretim ortamı önemli bir fırsat olarak görülmektedir (3-6). Bunlara ilave olarak, bu çalışmada incelenen süreç itibarıyla kız öğrenci sayısının erkek öğrenci sayısından yaklaşık 1,5 kat fazla olması da günümüzde kız öğrencilerin tıp fakültesi tercih etme oranı yükselirken erkek öğrenciler de ise tam tersine düştüğü sorunu da akla getirmelidir. Cinsiyete göre başarı oranındaki değişiklik, farklı alanlarda yapılan çalışmalarda da benzer şekilde ortaya çıkmaktadır (19-21). Bahar (19) tarafından yapılan çalışmada, eğitim fakültesi öğrencilerinde mezuniyet derecesinin kız öğrencilerde anlamlı şekilde daha yüksek olduğu belirtilmektedir. Özkal ve Çetingöz (20) ilköğretim öğrencileri üzerinde yaptıkları çalışmada yine kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha başarılı olduğu gösterilmektedir. Bu durum dikkate alındığında, kız ve erkek öğrenciler arasında ortaya çıkan bu farklılığın öğrenim düzeyinin erken evrelerinden itibaren başladığı ve devam ettiği söylenebilir.

Ara sınıflara (Dönem II ve Dönem III) yatay geçiş yapan öğrencilerin oranı genel olarak %6,6 olup bu öğrencilerin başarı oranları, ilk yerleştirmeye Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesine yerleşmiş ve eğitim-öğretime burada devam etmekte olan öğrencilere kıyasla hep daha düşük olarak ortaya çıkmaktadır. Burada beklenenin aksi gibi görünen bir sonuçla karşılaşılmaktadır. Yatay geçiş yapmak için sadece dönem sonu başarılı olmak yeterli olmayıp aynı zamanda belirli bir not ortalamasının üstüne de çıkılması gerekmektedir. Dolayısıyla, yatay geçiş yapan bir öğrenci için ilk akla gelecek durum oldukça

başarılı olması yönünde olacaktır. Ancak bu öğrencilerin yatay geçiş öncesi durumları ne olursa olsun, yatay geçişle geldikleri sınıftaki notlarının ilk yerleştirme olan öğrencilere göre daha düşük olduğu görülmüştür. Bunun sebebi eğitim-öğretime başladığı ve düzenine alıştığı bir ortamdan yeni bir ortama geçiş, alışma süreci boyunca arkadaşlık ilişkileri kurma gerekliliği nedeniyle hem sosyal hem de akademik anlamda bir yalnızlık yaşanmasıyla ilgili olabilir. Çınar (22) tarafından yapılan ve Üniversitede Yatay Geçiş Ölçeği adlı ölçeğin geliştirildiği çalışmada, yatay geçiş nedenleri beş alt boyutta incelenmiştir. Bu alt boyutların öğrencilerin verdiği yanıtlara göre öncelik sırasının olumsuz akademisyenlik, şehrin etkisi, öğretim süreci, akademisyen-öğrenci ilişkileri ve üniversitenin etkisi şeklinde ortaya çıktığı belirtilmiştir (22). Bu açıdan bakıldığında belirtilen nedenlerin gerçekten haklı bir neden mi yoksa kişisel bir bakış açısı mı olduğu tartışılması gereken bir konudur. Ayrıca bu nedenlerin ilgili şehir, üniversite ve fakülteye göre farklılık göstereceği de açıktır. Bunların dışında yatay geçiş sebebi maddi, ailevi vb. zorunluluklar da olabilir. Ancak çalışmada ortaya konulan beş alt boyuta bakıldığında yatay geçiş yapan öğrencilerin daha çok bir memnuniyetsizlik duygusuyla geçiş yaptığı ortaya çıkmaktadır. Bu bakış açısıyla, herhangi bir durumdan memnun olmayarak yer değişikliği yapan bireylerin bir arayış içerisinde ve gittiği yerde de farklı bir memnuniyetsizlik yaşama ihtimali olduğu varsayımıyla, ortaya çıkan başarısızlığın bir sebebinin de yatay geçiş yapılan yerdeki yeni memnuniyetsizlikler olabileceği akla getirilmelidir.

Yabancı uyruklu öğrenciler açısından da durum yatay geçiş yapan öğrencilere benzer şekilde olup bu öğrencilerin başarı oranları oldukça düşük çıkmıştır. Yatay geçiş yapan öğrenciler arasında, sadece 4 öğrenci 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Dönem II'de %100 başarı göstererek 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Dönem III olmaya hak kazanmıştır. Dönem III'te görülen %100 başarı ise yine bu 4 öğrenci ve hem yabancı uyruklu olan ve hem de yatay geçişle gelen 1 öğrenciden oluşan 5 kişilik gruptaki başarıdır. Bunun dışında, 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Dönem II olan yabancı uyruklu öğrencilerin hiçbirinin başarılı olamaması ve hem 2014-2015 hem de 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Dönem I başarı oranlarının %20 dolayında oluşu oldukça dikkat çekicidir. Yabancı uyruklu öğrencilerin üniversite yaşamına uyumu konusunda yapılan çalışmalarda, öğrencilerin uyumlarını ve dolayısıyla akademik başarılarını etkileyen faktörlerin başında dil gelmektedir. Bireyin çevresel şartlara karşı gösterdiği davranışı genel olarak uyum şeklinde yorumlanabilmektedir. Üniversite için başka bir şehre giden tüm öğrenciler için farklı seviyelerde ortaya çıkabilecek uyum problemi yabancı uyruklu öğrencilerde ek olarak dil faktörünün de etkisiyle daha da önemli olmakta, üniversiteye ve bölgeye uyumun düşük olması durumunda da hem akademik hem de sosyal açıdan başarısızlık söz konusu olabilmektedir. Yabancı uyruklu öğrencilerin uyumlarına yönelik olarak yapılan çalışmalarda, önem sırasıyla dil, gelir ve cinsiyet etkili faktörler olarak bildirilmektedir (7,11-18,23). Kılıçlar ve ark. (18) tarafından yapılan çalışmada, uyum ve akademik başarıya etki eden faktörlerin dil, cinsiyet ve gelir olduğu, Paksoy ve ark. (11) ve Şeker ve Akman (23) tarafından yapılan çalışmalarda ise yabancı uyruklu öğrencilerin çoğunlukla erkek ve gelir düzeylerinin düşük olduğu belirtilmiştir. Genel olarak zor ve yorucu bir eğitim olan tıp eğitiminde Latince kökenli kelimelerin de sıklıkla yer aldığı düşünülürken, dil ve beraberinde telaffuz etkisi, farklı alanlardaki çalışmalarda da en önemli faktör olarak gösterildiği üzere bu başarısızlık için temel bir neden olarak ortaya çıkmaktadır.

SONUÇ

Sonuç olarak, Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinde başarı açısından etkisi az olmakla birlikte erkek cinsiyet ve yatay geçişle gelmiş olmak birer risk faktörü olarak sayılabilecekken, yabancı uyruklu olmak ise başarının olumsuz etkilenmesi açısından oldukça önemli bir faktör olarak ortaya çıkmaktadır.

KAYNAKLAR

1. tip.duzce.edu.tr [Internet]. Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği; 2016. [Erişim tarihi: 10 Mart 2017]. Erişim adresi: <http://tip.duzce.edu.tr/Sayfa/859/yonetmelikler>.
2. tip.duzce.edu.tr [Internet]. Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönergesi; 2016. [Erişim tarihi: 10 Mart 2017]. Erişim adresi: <http://tip.duzce.edu.tr/Sayfa/860/yonergeler>.
3. EACEA/Eurydice. Eğitim Çıktılarında Cinsiyet Farklılıkları: Avrupa'da Alınan Tedbirler ve Mevcut Durum Çalışması. Brussels: Eurydice; 2010. ISBN 978-92-9201-236-6.
4. Education at a Glance 2016: OECD Indicators. Paris: OECD Publishing; 2016.
5. Berberoğlu G, Kalender İ. Öğrenci başarısının yıllara, okul türlerine, bölgelere göre incelenmesi: ÖSS ve PISA analizi. Eğitim Bilimleri ve Uygulama. 2005;4(7):21-35.
6. Özyaydınlık K. Toplumsal cinsiyet temelinde Türkiye'de kadın ve eğitim. Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi. 2014;14(33):93-112.
7. Kiroğlu K, Kesten A, Elma C. Türkiye'de öğrenim gören yabancı uyruklu lisans öğrencilerinin sosyo-kültürel ve ekonomik sorunları. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 2010;6(2):26-39.
8. Yusoff YM. Self-efficacy, perceived social support, and psychological adjustment in international undergraduate students in a public higher education institution in Malaysia. Journal of Studies in International Education. 2012;16(4):353-71.
9. Li G, Chen W, Duanmu J. Determinants of international students' academic performance: a comparison between Chinese and other international students. Journal of Studies in International Education. 2010;14(4):389-405.
10. yok.gov.tr [Internet]. Yurtdışından Öğrenci Kabulüne İlişkin Esaslar, 2014. [Erişim tarihi: 10 Mart 2017]. Erişim adresi: http://www.yok.gov.tr/documents/10279/9294357/internet_bilgisi_yurtdisindan_ogrenci_kabulune_iliskin_esaslarTemmuz2014.pdf/920ee828-c5a8-4230-a4d4-b20dc9a37ae3.
11. Paksoy HM, Paksoy S, Özçalıcı M. Türkiye'de yüksek öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal sorunları: Gap bölgesi üniversiteleri örneği. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi. 2012;2(2):85-94.
12. Çağlar A. Türk üniversitesinde öğrenim gören Türk Cumhuriyetleri ve akraba toplulukları öğrencilerinin sorunları. Amme İdaresi Dergisi. 1999;32(4):133-69.
13. Derman S. Yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye Türkçesi öğreniminde karşılaştıkları sorunlar. Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi. 2010;(29):227-47.
14. Yuan W. Investigating international student perceptions of adjustment through Q methodology. Intercultural Communication Studies. 2010;19(2):235-52.
15. Zhang J, Goodson P. Predictors of international students' psychosocial adjustment to life in the United States: A systematic review. International Journal of Intercultural Relations. 2011;35(2):139-62.
16. McGarvey A, Brugha R, Conroy RM, Clarke E, Byrne E. International students' experience of a western medical school: A mixed methods study exploring the early years in the context of cultural and social adjustment compared to students from the host country. BMC Medical Education. 2015;(15):111.
17. Taş M. International students: challenges of adjustment to university life in the US. International Journal of Education. 2013;5(3):1-10.
18. Kılıçlar A, Sarı Y, Seçilmiş C. Türk dünyasından gelen öğrencilerin yaşadıkları sorunların akademik başarılarına etkisi: turizm öğrencileri örneği. Bilig-Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi. 2012;(61):157-72.
19. Bahar HH. KPSS puanlarının akademik başarı ve cinsiyet açısından değerlendirilmesi. Eğitim ve Bilim. 2006;31(140):68-74.
20. Özkal N, Çetingöz D. Akademik başarı, cinsiyet, tutum ve öğrenme stratejilerinin kullanımı. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi. 2016;2016(46):259-75.
21. Kılıç E, Karadeniz Ş. Cinsiyet ve öğrenme stiline göre stratejisi ve başarıya etkisi. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi. 2004;24(3):129-46.
22. Çınar İ. Üniversite öğrencilerinde üniversiteler arasında yatay geçiş algılarının incelenmesi: Kafkas üniversitesi eğitim fakültesi örneği. Kastamonu Eğitim Dergisi. 2016;24(1):317-34.
23. Şeker BD, Akman E. Farklı ülkelerden üniversite öğrencilerinin psikolojik iyi olma ve yaşam doyumları üzerine bir araştırma. CBÜ Sosyal Bilimler Dergisi. 2015;13(1):106-19.